

Proč podpořit zavedení zálohového systému?

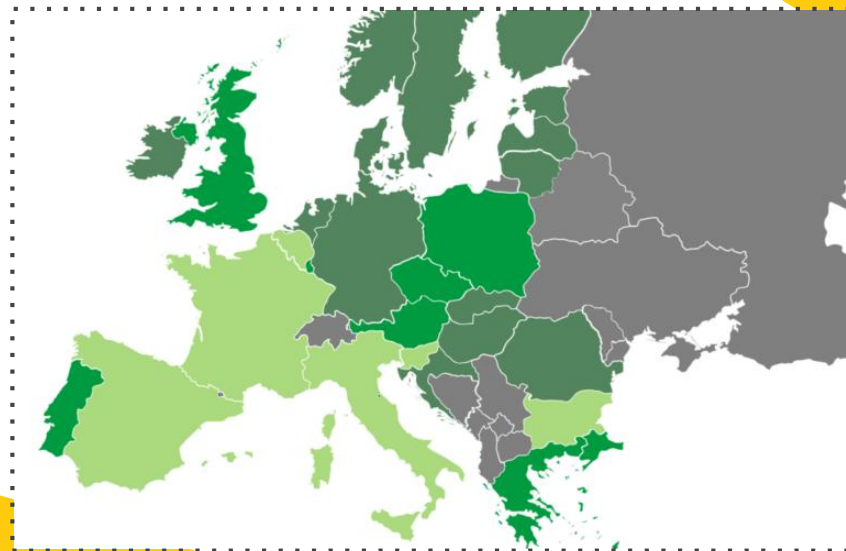
Sarah Ožanová

sarah.ozanova@arnika.org

Podpora oběhového hospodářství a předcházení vzniku odpadů

- předcházení vzniku odpadů je nejvyšším principem hierarchie nakládání s odpady, podle které se řídí odpadové hospodářství v celé Evropské unii; EU stejně jako Česká republika rovněž následuje strategii přechodu na oběhové hospodářství
- zálohový systém je efektivní, mnoha evropskými státy ověřený nástroj

(zdroj: [Iniciativa pro zálohování](#))

Plnění legislativních cílů a závazků

- podle nového evropského Nařízení o obalech a obalových odpadech (PPWR) **budou mít všechny členské země povinnost zavést zálohový systém** na nápojové plechovky a PET lahve s cílem dosáhnout 90% využití materiálů z PET lahví a plechovek
- o výjimku z tohoto pravidla mohou požádat jen ty země, které v roce 2026 dosáhnou zpětného odběru 80 % PET lahví a plechovek uvedených na trh (a předloží strategii dosažení tohoto cíle do roku 2029)
- aktuálně Česká republika zpětně odebírá pouze 26 % nápojových plechovek a 73 % PET lahví a **minimálně u plechovek tak jednoznačně nejsme schopni do roku 2026 80 % zpětného odběru dosáhnout**, což potvrzují i zástupci společnosti EKO-KOM (zdroj: [EKO-KOM](#))
- pokud zůstane povinnost splnění závazku na obcích, bude to pro ně podle studie, kterou si nechalo MŽP vypracovat znamenat dodatečné náklady v řádech miliard korun (zdroj: [INCIEN](#))

Znečištění odpady, především plasty, roste

- produkce plastů, včetně jednorázových obalů a postradatelných způsobů použití, celosvětově exponenciálně roste a s ní **roste i množství plastového odpadu a negativní vlivy s tím spojené**
- znečištění a poškozování životního prostředí, **ztráta biodiverzity**
- výskyt **mikroplastů** v placentě nebo mozku lidí, což může podle nejnovějších studií způsobovat rakovinu, neplodnost, narušení endokrinního a imunitního systému, poruchy paměti nebo dokonce Alzheimerovu chorobu (zdroj: [The Guardian](#))
- **škodlivé chemické látky narušující zdraví** obsažené jak v plastech, tak v nápojových plechovkách (karcinogeny, endokrinní disruptory, reprotoxické látky aj.)

Méně znečištěná příroda a omezení litteringu

- **před zavedením zálohování (2021)** tvořily na Slovensku plechovky a PET lahve dohromady zhruba 21 % (11,36 % PET lahví a 9,97 % plechovek) z celkového objemu odpadu volně pohozeného do přírody a na veřejných prostranstvích
- **po spuštění zálohování (2023)** tento podíl klesl na zhruba na 5 % (3,24 % PET lahví, 2,16 % plechovek) (zdroj: [ENVI - PAK](#))
- zálohování pochopitelně nepovede k tomu, že bude z přírody odstraněn všechen volně pohozený odpad, ale boji proti litteringu v Česku jednoznačně a významně pomůže

Děkuji za Vaši pozornost – teď je řada na Vás!

